

ПОТОЧНА СИТУАЦІЯ ЩОДО ЛІСОВОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ ТА ВИРОБНИЦТВА БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ

Юрій Дюг, координатор платформи Wood Industry UA,
голова правління ГО «Центр економічного кластерного розвитку».

Вебінар «Використання деревини в будівництві: інструменти та можливості FSC»
28 вересня 2023 р.

WOOD INDUSTRY

ІНДУСТРІЯ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЕВИНИ

**ЗА РИНОК
ДЕРЕВИНИ**

Wood Industry UA, ініціатива «За ринок деревини» – експертна платформа економічного розвитку, яка системно публічно та юридично відстоює інтереси галузі.

Wood Industry UA об'єднує:

- Найбільші та найефективніші підприємства-лідери галузі.
- Профільні асоціації галузі.

Публічне представлення галузі, яка генерує значні обсяги продукції в секторі економіки.

Об'єднання деревообробного та меблевого бізнесу для захисту інтересів галузі.

Адвокація нормативних актів та законів, необхідних для розвитку галузі.

Публічне висвітлення проблематики, досягнень та перспектив галузі.

Чітка стратегія реформ та дорожня карта їх втілення. Аналіз проблематики, дослідження та напрацювання алгоритмів їх вирішення.

ДЕРЕВООБРОБКА – ПЕРСПЕКТИВНА ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ

WOOD
INDUSTRY
ІНДУСТРІЯ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЕВИНИ

+ 19 000 000 000 ГРН

ПОДАТКІВ ЩОРІЧНО ОТРИМУЄ БЮДЖЕТ
ВНАСЛІДОК ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛУЗІ

> 300 000 ПРАЦІВНИКІВ

В СЕРЕДНЬОМУ МАЮТЬ РОБОТУ
НА ОСНОВНИХ ТА СУПУТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

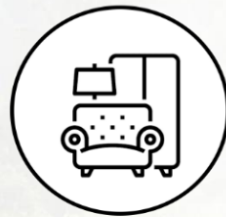
~ 400 ПІДПРИЄМСТВ

ДЕРЕВООБРОБНИХ ЗАВОДІВ
ТА МЕБЛЕВИХ ФАБРИК

ТОП-10 ЕКСПОРТУ

ПРОДУКЦІЯ З ДЕРЕВИНИ ОДНА
З КЛЮЧОВИХ УКРАЇНСЬКОМУ ЕКСПОРТІ

1,8 % ЕКСПОРТУ

В ЗАГАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ЕКСПОРТУ
СТАНОВЛЯТЬ ГОТОВІ МЕБЛІ

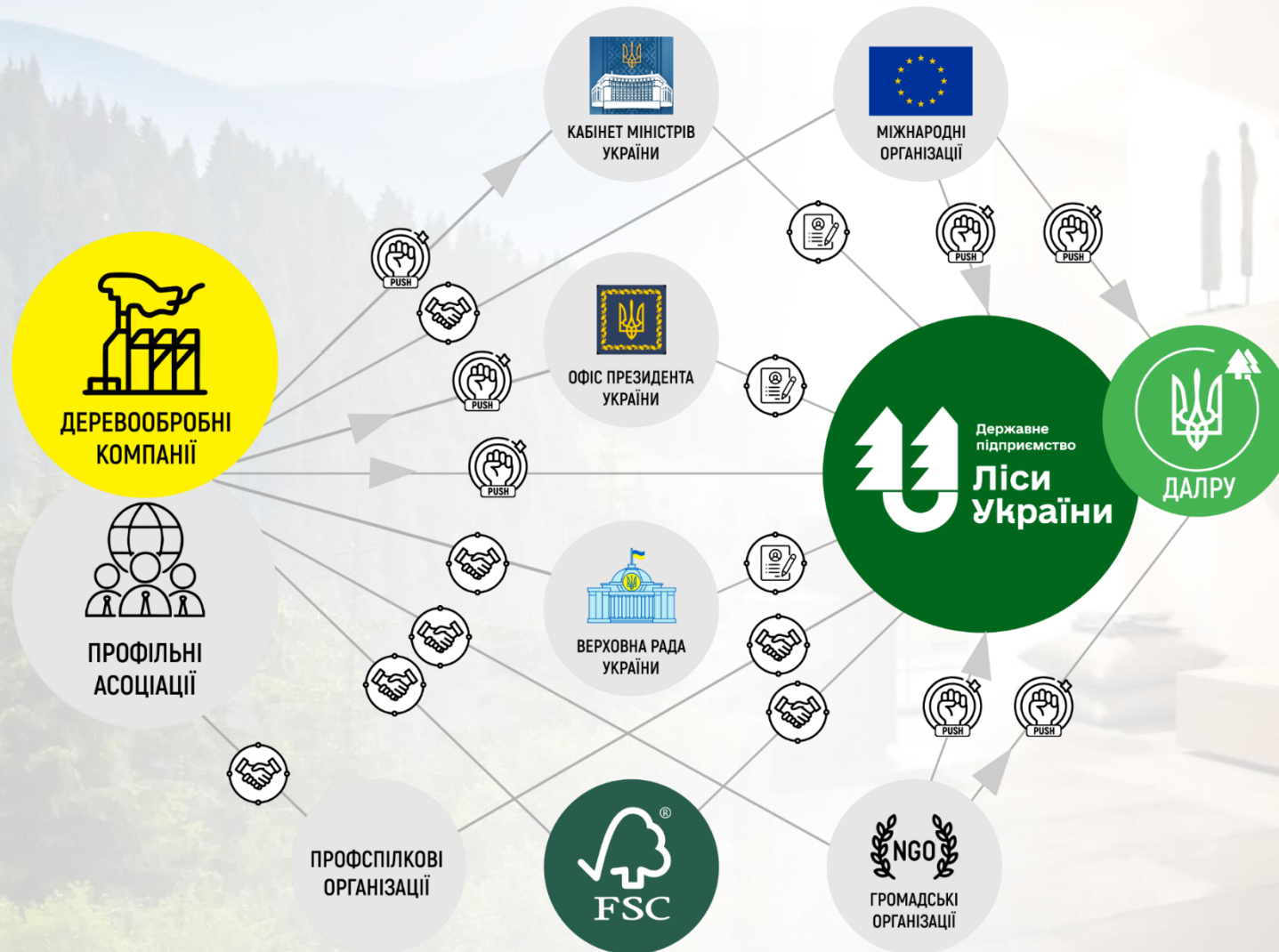

4,3 % ЕКСПОРТУ

В ЗАГАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ЕКСПОРТУ
СТАНОВЛЯТЬ ОБРОБЛЕНА ДЕРЕВИНА

КЛЮЧОВІ СТЕЙКХОЛДЕРИ ГАЛУЗИ

ЗБІЛЬШЕННЯ ВПЛИВУ ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

- **73% лісів в Україні контролює та обслуговує ДП «Ліси України».**
- У вересні 2022 року 150 державних лісгосподарських підприємств об'єднали в єдине ДП «Ліси України».
- **ДП «Ліси України» визначає питання:**
  - ❖ обсягів заготівлі деревини,
  - ❖ імплементації механізмів легальності її походження,
  - ❖ проведення рубок,
  - ❖ організації торгів деревиною.
  - ❖ стартового ціноутворення.
- За ідеєю реформи, уряд розділив господарські (ДП «Ліси України») та адміністративні функції (ДАЛРУ) в лісовій галузі. **Втім головну скрипку грає все ж ДП «Ліси України».**

ДОДАНА ВАРТІСТЬ ЗАМІСТЬ НЕОБРОБЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ

ВАЖЛИВО ДЛЯ ПЕРЕРОБНИКІВ:

- Деревина виключно легального походження;
- Заохочення лісгоспів, переробників до міжнародної сертифікації лісів, покращення системи підтвердження походження деревини для відповідності регламентам EUDR;
- Збільшення обсягу повторної переробки деревини – відходів та залишків від обробки деревини (обрізки, щепи, тирса, кора);
- Покращення культури збору та споживання деревних відходів.

ПЕРШОЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ ГАЛУЗІ:

- Збільшення деревообробних потужностей економіки, глибини переробки на протипагу експорту необробленої деревини;
- Збільшення експорту продукції з деревини з високою доданою вартістю у 10-15 разів;
- Максимальне використання відходів у виробництві.

ВИКЛИКИ ДЕРЕВООБРОБНИКІВ ТА МЕБЛЕВИКІВ

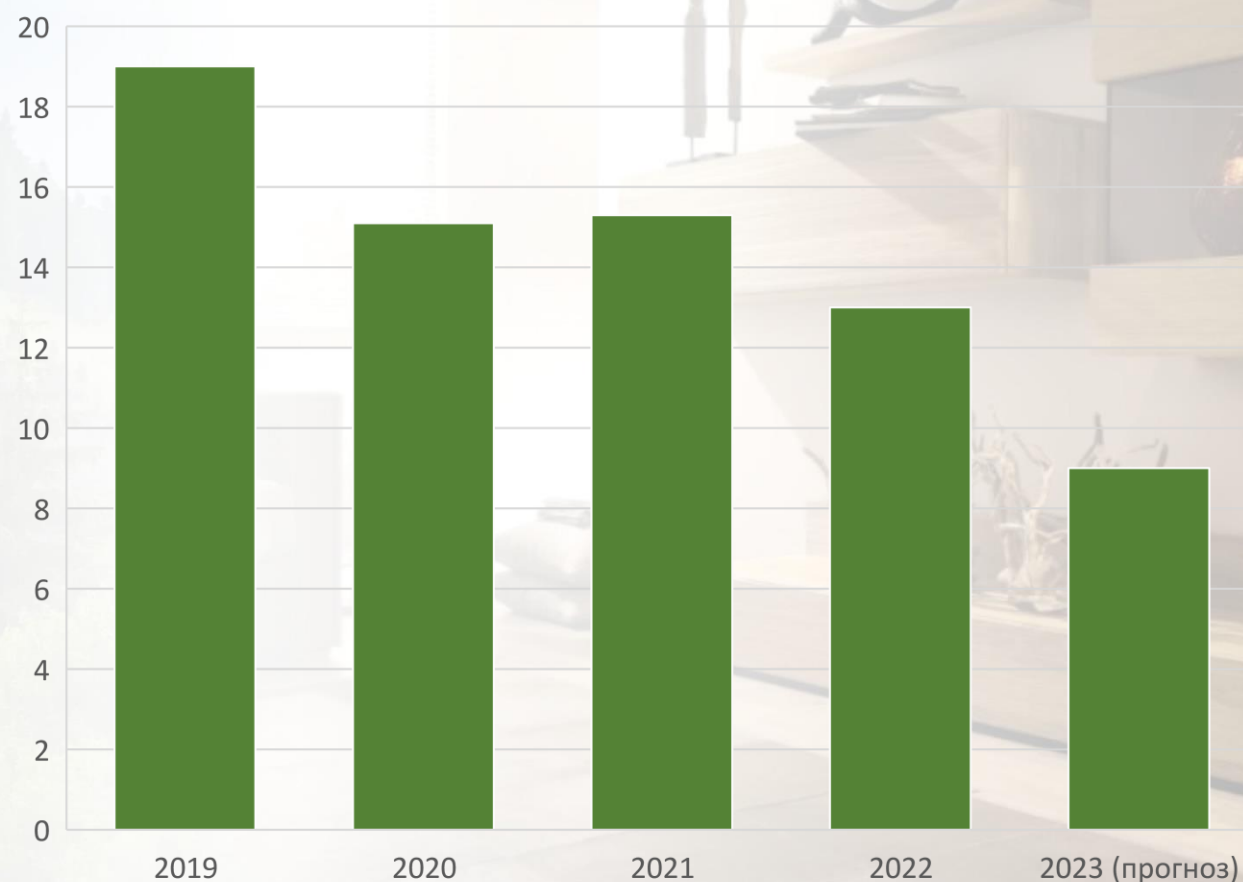
- Значне і тривале падіння попиту на меблі та будівельні матеріали в світі – скорочення ринків, падіння цін.
- Падіння внутрішнього ринку в Україні через війну і економічну кризу.
- Ускладнення і здорожчання логістики. Зabloковані порти, перевантажена залізниця, черги на автомобільних пунктах пропуску, здорожчання послуг.
- Уряд, парламент, ДП «Ліси України» не чують представників галузі та профільних асоціацій. На звернення надходять відписки.

ВИКЛИКИ ДЕРЕВООБРОБНИКІВ ТА МЕБЛЕВИКІВ

- **Відсутні єдині прозорі правила продажу деревини.** Законопроект 4197-д «Про ринок деревини» заблокований у Верховній Раді України.
- **Продовжується підвищення цін на деревину в Україні** попри загальне падіння ринку в світі.
- **Продовжується штучне зменшення обсягів заготівлі деревини** для створення ажіотажу.
- **Обсяги заготівлі та продажу деревини в 2023 році порівняно з 2021 роком виконані лише на ~60%.**

Загальний обсяг реалізованої деревини,
млн куб. м.

ВИКЛИКИ ДЕРЕВООБРОБНИКІВ ТА МЕБЛЕВИКІВ

- Потрібно спільно системно працювати над запровадженням механізму ринкового зменшення стартової ціни на деревину.
- Необхідно обґрунтовано доводити хибність запровадження особливих умов продажу для нерезидентів-експортерів необробленої деревини. Не повинно бути окремих біржових торгів для експортерів, спеціальних аукціонів, спрощених договорів без зобов'язань та гарантійних внесків.
- Загравання з експортерами необробленої деревини не дасть відчутного фінансового ефекту, потрібно розвивати і підтримувати внутрішній ринок.

FSC-СЕРТИФІКАЦІЯ - КЛЮЧОВИЙ КРИТЕРІЙ ДЛЯ ЕКСПОРТУ

WOOD
INDUSTRY
ІНДУСТРІЯ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЕВИНИ

- ❑ **Якість, сталість, легальність походження продукції** є ключовими цінностями для українських деревообробників та меблевиків.
- ❑ **Значна частина підприємств із 2022 року змушені стати орієнтованими на експорт готової продукції** або ж переорієнтовуються на експортні замовлення.
- ❑ **Для європейських меблевих ритейлерів важлива не тільки ціна продукції, а й законність, легальність, FSC-сертифікація** деревини, з якої вона зроблена.
- ❑ FSC-сертифікація сприяє конкурентоспроможності бізнесу на зовнішніх та внутрішньому ринках. Відкриваються нові можливості доступу до ринків та клієнтів, загалом створюються більші можливості для подальшого розвитку.

У ПОШУКАХ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ: БУДМАТЕРІАЛИ

- ❑ До 2022 року великі виробники будівельних матеріалів були орієнтовані на експорт: ЄС, США Китай.
- ❑ Падіння попиту на світовому ринку та війна в Україні закрили або ускладнили для багатьох можливість отримувати експортні замовлення.
- ❑ Робота на внутрішній ринок будматеріалів для чесних компаній могла б бути порятунком, але доводиться конкурувати ціною з переробниками нелегальної деревини.
- ❑ Тривалий час бізнес не приділяв достатньої уваги прозорості внутрішнього ринку, важливості відповідності продукції стандартам міжнародної сертифікації. В кризовий час це зіграло проти бізнесу.
- ❑ Треба диверсифікувати зусилля і системно спрямовувати зусилля на пропагування важливості міжнародної сертифікації походження деревини на внутрішньому ринку. Конкуренція має бути чесною.

У ПОШУКАХ ЗОВНІШНЬОГО РИНКУ: МЕБЛЕВИКИ

- ❑ Тривалий час значна частина середнього меблевого бізнесу почувалась комфортно на внутрішньому ринку дрібних замовлень та не вдосконалювала стандарти для відповідності вищими вимогам експорту.
- ❑ Війна суттєво вплинула на падіння попиту на меблі в Україні, а падіння світових ринків зробило конкуренцію в експорті жорсткішою.
- ❑ Скептичне ставлення до сертифікації та вміння працювати з підтвердженням походження деревини тепер перетворилось на авральні перегони тих виробників, які швидше це опанують.
- ❑ Експорт – це питання виживання для сильніших. Внутрішній ринок – необхідний мінімум для підтримки працездатності.
- ❑ Робота з підвищенням ефективності, сертифікацією, доведенням походження деревини має бути постійною і системною, щоб мати запас міцності і бути готовими до них кризових ситуацій.

У ПОШУКАХ ЗАМОВЛЕНЬ НА ВІДБУДОВУ

- ❑ Післявоєнна відбудова України буде тривалою і непростю. Конкуренція ускладнюватиметься не тільки національними виробниками, а й брендами країн-донорів України, які можуть мати протекцію.
- ❑ Наразі влада не дуже прислухається до ідей та пропозицій національних виробників у питанні планування відбудови. Причина – слабкий і неорганізований голос бізнесу та асоціацій.
- ❑ Треба вміти не тільки працювати зі стандартами сертифікацій, а й переконувати владу і суспільство в необхідності їх дотримання при відбудові.
- ❑ Всі профільні асоціації для захисту інтересів українського бізнесу в цьому питанні мають не тільки об'єднатися, а й проактивно працювати в єдиному треку стратегії відбудови.
- ❑ Тільки від активності та публічності бізнесу залежить кінцевий результат відбудови.

СПІВПРАЦЯ – ЗАПОРУКА ВИЖИВАННЯ

- ❑ Обидві переваги національного бізнесу – **ціна та легальність походження деревини** - генеруються та підтримуються ланцюжком: лісівники – деревообробники - меблевики.
- ❑ **Всі ланки галузі - в одному човні.** Від співпраці залежить подальша робота. Самоізоляції окремих підприємств не убезпечить від загальних проблем.
- ❑ Збільшувати кількість сертифікованої деревини, впливати на ціновий баланс попиту та пропозиції – спільне завдання всіх ланок переробки.
- ❑ Бізнес має бути активним учасником асоціацій, а деревообробні, меблеві та будівельні асоціації повинні системно взаємодіяти з владою для проведення ефективних реформ в галузі.

ВАЖЛИВІ НАПРЯМКИ ВІДРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

Підтримка розвитку вітчизняної деревообробної та меблевої галузі.

Ухвалення збалансованого і прозорого закону «Про ринок деревини», який передбачатиме каскадний принцип продажу деревини, де першочергове право на викуп матимуть українські деревообробні та меблеві компанії. Залучення інвестиції у будівництво меблевих фабрик.

Розвиток лісового господарства, здешевлення собівартості сировини.

Підтримка примноження українських лісів, реформування системи сталого ведення лісового господарства, оптимізація системи оподаткування держлісгоспів із метою здешевлення собівартості української деревини, яка є стратегічним ресурсом галузей.

Розвиток меблевої кластеризації, побудова повного циклу виробництва меблів.

Підтримка деревообробної та меблевої кластеризації в Україні, розвиток спеціалізованих індустріальних парків, стимулювання імпортозаміщення та створення українського виробництва, критично необхідних компонентів для меблевої галузі.

Публічна комунікація та просвітництво необхідності реформ.

Крім поточної діяльності, необхідно постійно і системно пропагувати підвищення стандартів сертифікації та підтвердження легальності походження деревини. Треба комунікувати з виконавчою і законодавчою владою, громадським сектором, медіа.

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ - КЛЮЧ ДО ВИЖИВАННЯ

- ❑ **Деревообробний і меблевий кластер** - регіональне об'єднання лісогосподарських, деревообробних та меблевих підприємств, виробників будівельних конструкцій, вікон, дверей.
- ❑ Вони разом виробляють та експортують конкурентоздатну продукцію з високою доданою вартістю.
- ❑ Разом розвивають профільні індустріальні парки, створюють нові робочі місця, виробляють товари, які продаються у всьому світі компаніями IKEA, JYSK, XXLUZ.
- ❑ **Для чого це бізнесу:**
  - об'єднання зусиль із виробниками сировини, комплектуючих, експортерами;
  - комплексна підтримка влади;
  - значна економія на транспортних витратах;
  - зниження потреби в значному оборотному капіталі;
  - кваліфіковані навчені працівники у достатній кількості;
  - конкурентоздатність продукції на міжнародному ринку, збільшення експорту.

НОВІ ПІДХОДИТИ ДО ВІДСТОЮВАННЯ ІНТЕРЕСІВ

90% ефективної роботи потребують активної публічної роботи в медіа та системних діалогів із політиками.

Політики, депутати, урядовці готові підтримувати галузь. Але всім потрібна співпраця асоціацій, єдиний трек публічної діяльності, чітка стратегія реформування та дорожня карта.

Ефективна подача інформації про галузь - яскраві картинки, відео, інфографіка, блоги, швидка реакція на виклики, а не формальні листи та звернення до влади, які залишаються без відповіді.

Бізнес та профільні асоціації мають активніше долучатися до відкритих ініціатив, пов'язаних із формуванням принципів відбудови країни задля просування критеріїв сталості.

ДЕ БРАТИ КОРИСНУ ІНФОРМАЦІЮ

1. Характеристика лісів України. Публічні звіти Держлісагентства: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyuu/publichni-zviti-derzhlisagentstva>
2. План економічного розвитку Wood Industry UA: <https://www.facebook.com/ZaRynokDerevyny>
3. Українська Асоціація Меблевиків. Перелік активних меблевих та деревообробних компаній країні: <https://uafm.com.ua/kompaniyi-chleny-uam/>
4. Сервіси перевірки легальності та походження деревини: <https://open.ukrforest.com/>
5. Інформація про результати моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів: https://www.ukrforest.com/stat.internal_monitoring
6. Про біржові торги: https://www.ukrforest.com/auction_next
7. Про сертифікацію та підтвердження легальності: <https://ua.fsc.org/ua-uk>

WOOD UA INDUSTRY

ІНДУСТРІЯ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЕВИНИ

Юрій Дюг, координатор платформи Wood Industry UA,
голова правління ГО "Центр економічного кластерного розвитку".

Facebook.com/diuhyurii/
E-mail: diuhyurii@gmail.com